

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
19 жовтня 2023 року,
протокол № 2.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

19 жовтня 2023 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за заочною формою навчання

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
доктор економічних наук, професор
10 жовтня 2023 року

_____ Віктор СИНЧАК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
11 жовтня 2023 року, протокол № 2.

В. о. завідувачки кафедри,
кандидатка економічних наук, доцентка
11 жовтня 2023 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

В. о. деканеси факультету публічного
управління, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
11 жовтня 2023 року

_____ Тетяна ПІДЛІСНА

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2. Лекції	-	4
	1.3. Семінарські заняття	–	10
	1.4. Самостійна робота студентів	–	15
	1.5. Індивідуальні завдання	–	36
	1.6. Підсумковий контроль	–	38
2.	Схема нарахування балів	–	40
3.	Рекомендовані джерела	–	43
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	47

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва тем	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави	9	2	-	-	-	7	11	2	-	-	-	9
2.	Бюджетна стратегія і тактика	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10
3.	Бюджетне прогнозування	9	-	2	-	-	7	9	-	-	-	-	9
4.	Бюджетне планування	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
5.	Бюджетний механізм	11	2	2	-	-	7	11	-	2	-	-	9
6.	Бюджетний моніторинг та аналіз	9	-	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10
7.	Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
8.	Податкова політика та податковий механізм	12	2	2	-	-	8	11	2	-	-	-	9
9.	Інструментарій реалізації податкової політики	12	2	2	-	-	8	11	-	2	-	-	9
10.	Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10

11.	Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави	12	2	2	-	-	8	8	-	2	-	-	9
	Всього годин:	120	18	18	-	-	84	120	8	8	-	-	104

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1.	Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави	2
1.1.	Генезис бюджетно-податкової політики та її термінологічна сутність.	
1.2.	Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної та фінансової політики держави. Складові бюджетно-податкової політики.	
1.3.	Мета та завдання бюджетно-податкової політики і її роль у державному регулюванні економіки.	
1.4.	Функції бюджетно-податкової політики.	
1.5.	Організаційне забезпечення бюджетно-податкової політики.	
1.6.	Нормативно-правове забезпечення бюджетно-податкової політики.	
2.	Бюджетна стратегія і тактика	-
3.	Бюджетне прогнозування	-
4.	Бюджетне планування	-
5.	Бюджетний механізм	-
6.	Бюджетний моніторинг та аналіз	-
7.	Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід	2
7.1.	Бюджетне вирівнювання: необхідність, сутність і методи.	
7.2.	Міжбюджетні відносини: сутність і завдання, методи та інструменти	
7.3.	Принципи та моделі побудови міжбюджетних відносин. Сфери функціонування міжбюджетних відносин в Україні.	
7.4.	Моделі організації міжбюджетних відносин: модель бюджетного федералізму та модель бюджетного унітаризму.	
7.5.	Теоретичні аспекти розподілу видаткових повноважень та фінансових ресурсів між різними рівнями публічної влади.	
8.	Податкова політика та механізм оподаткування	2
8.1.	Податкова політика: сутність, мета та функції.	
8.2.	Принципи податкової політики та особливості їх реалізації.	
8.3.	Податковий механізм як практичне втілення податкової політики.	
8.4.	Податкова система як багаторівнева форма реалізації податкової політики.	
8.5.	Вимоги до побудови податкової системи. Міжнародні моделі податкових систем.	
8.6.	Реформування в податковій політиці держави. Світовий досвід податкових реформ.	
9.	Інструментарій реалізації податкової політики	-
10.	Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення	2
10.1.	Термінологічна сутність податкового навантаження. Якісна та кількісна характеристика податкового навантаження.	
10.2.	Податкове навантаження: фіскальний вплив та компенсаторний ефект.	
10.3.	Податкове навантаження в теорії оптимального оподаткування. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів.	
10.4.	Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом ДМХ.	
10.5.	Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом Хікса.	

10.6.	Аналіз розподілу податкового навантаження: підходи, моделі та показники.	
11.	Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави	-
	Усього	8

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 4. Бюджетне планування

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Бюджетне планування: сутність та організація.
- 4.2. Основні підходи та методи бюджетного планування.
- 4.3. Програмно-цільовий метод складання бюджету: загальна характеристика.
- 4.4. Досвід застосування програмно-цільового методу в інших країнах.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Тести. Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.

Варіант 1.

1. Міністерство фінансів України складає прогноз Державного бюджету за участю:

- а) центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики;
- б) Національного банку України;
- в) головних розпорядників коштів державного бюджету України;
- г) всі відповіді правильні.

...

10. Рівень бюджетного планування залежить від:

- а) чіткості формулювання цілей і завдань як складових бюджетного менеджменту;
- б) достовірності інформації, що використовується для підготовки проекту бюджету;
- в) методології планування показників бюджету;
- г) всі відповіді правильні.

Варіант 2.

1. Прогноз Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетних періоди уточнюється і схвалюється Кабінетом Міністрів України:

- а) в місячний строк із дня опублікування закону про Державний бюджет;
- б) відразу після погодження Верховної Ради України;
- в) в місячний строк після погодження Верховної Ради України;
- г) через 10 діб після погодження Верховної Ради України.

...

10. Призначенням якого з методів планування є уникнення можливих диспропорцій між доходами й видатками на всіх рівнях бюджетного планування, а також вибір оптимального варіанту задоволення суспільних потреб:

- а) балансового;
- б) нормативного;
- в) бюджетування;
- г) екстраполяції.

Завдання 1. На підставі наведених у табл. 1 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету (табл. 2).

Таблиця 1

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Виконання будівельних робіт, всього	13600
у. т. ч.:	9700

-у плановому році	
з них оплата матеріалів	4200
Реалізація роздрібною торгівлею підакцизних товарів	16480
з них: - акцизний податок	2100
- придбання товарів	12700
Імпортування платниками ПДВ підакцизних товарів контрактною вартістю €680 млн. (митна вартість €700 млн.), з яких мито €5,5 млн., акцизний податок €45 млн (курс НБУ €1/33.5 грн.).	*
Заявлено платниками ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки	1700

Примітка. *Розраховується.

Таблиця 2

Планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	База оподаткування, обсяги, млн. грн.	Відповідність України п. п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ	ПК
Виконання будівельних робіт, всього				
у. т. ч. :				
-у плановому році				
з них оплата матеріалів				
Реалізація роздрібною торгівлею підакцизних товарів				
з них: - акцизний податок				
- придбання товарів				
Імпортування платниками ПДВ підакцизних товарів контрактною вартістю €680 млн. (митна вартість €700 млн.), з яких мито €5,5 млн., акцизний податок €45 млн (курс НБУ €1/33.5 грн.)*				
Сума ПЗ і ПК*				
Заплановано ПДВ до бюджету*				
Заявлено платниками ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки				
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*				

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов'язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується довідково.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: бюджетне планування, методи бюджетного планування, організація бюджетного планування, програмно-цільовий метод, традиційні методи бюджетного планування, бюджетні документи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми слухачеві магістратури варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- роль органів державного управління в бюджетному плануванні, їх основні функції як основних суб'єктів бюджетної політики;
- процес руху формування бюджетних документів при складанні проекту державного бюджету;
- традиційні методи бюджетного планування: автоматичний, статистичний, нульові бази;

- сучасні методи бюджетного планування, їх використання в західних економічних системах;
- практика програмно-цільового складання бюджету в системі державних та місцевих фінансів.

Для розв'язування Завдання 1 доцільно застосовувати підпункт 14.1.226 пункту 14.1 статі 14; статтю 39¹ та статі 185-211 Податкового кодексу України, а також статтю 29 Бюджетного кодексу України. При цьому рекомендується використовувати нижчезазначені формули:

1) Визначення бази оподаткування (БО) здійснюється за формулою:

$$\text{БО} = \text{ДВ},$$

де ДВ – договірна (контрактна) вартість, грн. До складу договірної (контрактної) вартості включаються будь-які суми коштів, вартість матеріальних і нематеріальних активів, що передаються платнику податків безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу у зв'язку з компенсацією вартості товарів/послуг. До складу договірної (контрактної) вартості не включаються суми неустойки (штрафів та/або пені), три проценти річних та інфляційні, що отримані платником податку внаслідок невиконання або неналежного виконання договірних зобов'язань;

2) Визначення бази оподаткування (БО) для роздрібною торгівлі при реалізації підакцизних товарів здійснюється за формулою:

$$\text{БО} = \text{ДВ} - \text{АП},$$

де АП – акцизний податок;

3) Визначення бази оподаткування (БО) для товарів, що ввозяться на митну територію України, здійснюється за формулою:

$$\text{БО} = (\text{ДВ} \geq \text{МВ}) + \text{ВМ} + \text{АП} * \text{К}_в,$$

де МВ – митна вартість товарів; ВМ – ввізне мито; К_в – курс грн. до іноземної валюти;

4) Договірна вартість визначається за формулою:

$$\text{ДВ} = \text{БСК} + \text{ВМА} + \text{ВНА},$$

де БСК – будь-яка сума коштів, грн; ВМА, ВНА – відповідно вартість матеріальних активів і вартість нематеріальних активів, що передаються платнику податків безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу у зв'язку з компенсацією вартості товарів/послуг, грн;

5) Податкові зобов'язання з податку на додану вартість (ПЗ_{ПДВ}) визначаються за формулою, грн:

$$\text{ПЗ}_{\text{ПДВ}} = \text{БО} * \text{А}_{\text{ПДВ}},$$

де А_{ПДВ} ставка ПДВ для оподаткування відповідних операцій, %;

6) Податковий кредит з податку на додану вартість (ПК_{ПДВ}) визначається за формулою, грн.:

$$\text{ПК}_{\text{ПДВ}} = \text{ДВ} * \text{А}_{\text{ПДВ}};$$

7) Податок на додану вартість, що планується для сплати до державного бюджету (ПДВ_Б) визначається за формулою, грн.:

$$\text{ПДВ}_{\text{Б}} = \sum \text{ПЗ}_{\text{ПДВ}} - \sum \text{ПК}_{\text{ПДВ}}.$$

8) Чисті доходи державного бюджету (ЧД_{ДБ}) розраховуються довідково за формулою:

$$\text{ЧД}_{\text{ДБ}} = \text{ПДВ}_{\text{Б}} - \text{ПДВ}_{\text{БВ}},$$

де ПДВ_{БВ} – сума ПДВ заявлена платниками для бюджетного відшкодування.

Семінарське заняття 2

Тема 5. Бюджетний механізм

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Механізм розподілу бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти.
- 5.2. Розмежування та розподіл видатків.
- 5.3. Розмежування та розподіл доходів.
- 5.4. Бюджетне регулювання: сутність та методи.
- 5.5. Поняття міжбюджетних трансфертів.
- 5.6. Бюджетне фінансування та бюджетне резервування

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Тести. *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

Варіант 1.

1. Засіб перерозподілу фінансових ресурсів між державним і місцевими бюджетами та між місцевими бюджетами з метою фінансового вирівнювання, - це:

- а) бюджетне планування;
- б) бюджетне резервування;
- в) бюджетне регулювання;
- г) бюджетне секвестрування.

...

10. Який метод бюджетного регулювання дає змогу мати платежі по встановлених нормативах і ставках?

- а) метод перерозподілу;
- б) нормативний метод;
- в) податковий метод;
- г) балансовий метод.

Варіант 2.

Бюджетні призначення є:

- а) інструментами бюджетного фінансування;
- б) інструментами проведення бюджетної експертизи;
- в) інструментами механізму обліку та контролю;
- г) інструментами механізму використання бюджетних ресурсів.

.

...

10. Серед методів формування бюджетних ресурсів провідна роль належить:

- а) обов'язковому методу мобілізації;
- б) методу добровільної мобілізації;
- в) методу фінансування з позабюджетних фондів;
- г) методу секвестрування.

Задача. На підставі наведених у табл. 1 даних, розподіліть на плановий рік обсяги доходів бюджету міста обласного значення (табл. 2):

- 1) окремо розподіліть доходи загального та спеціального фондів;
- 2) покажіть доходи за основними групами і кодами відповідно до бюджетної класифікації.

Таблиця 1

Вихідні дані для розподілу доходів місцевого бюджету міста обласного значення

Види доходів	Сума, млн. грн.
Податок на доходи фізичних осіб із зарплати (крім пасивних доходів)	13,6 ()
Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності	0,8 ()
Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування	1,2 ()
Туристичний збір	0,8 ()
Рентна плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (видобування нафти, природного газу, газового конденсату та бурштину)	2,2 ()
Державне мито	0,8 ()
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	0,9 ()
Плата за ліцензії на сертифікати, видані виконавчим комітетом	0,9 ()
Єдиний податок з юридичних осіб	2,1 ()

Єдиний податок з ФОП	3,1 ()
Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення	1,2 ()
Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб	0,9 ()
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів	7,0 ()
Адміністративний збір за проведення державної реєстрації ФОП	0,6 ()
Штрафні санкції за порушення законодавства про патентування	0,8 ()
Плата за надання місцевих гарантій	1,2 ()
Субвенції з інших місцевих бюджетів	0,8 ()
Збір за місця для паркування транспортних засобів	0,4 ()
Повернення кредитів, наданих з місцевого бюджету	1,7 ()
Податок на прибуток фінансових установ комунальної власності	1,3 ()
Податок на майно	2,4 ()
Капітальні трансферти з державного бюджету	3,4 ()

Примітка. () Розраховується на підставі індивідуального коефіцієнта, доведеного студентам.

Таблиця 2

Розподіл доходів місцевого бюджету міста обласного значення

Назва доходів	Підстава, пункт, стаття БК України	Код бюджетної класифікації	Сума, млн. грн.	
			Загального фонду	Спеціального фонду
Податкові надходження				
Податок на доходи фізичних осіб (крім пасивних доходів)	п.1ч.1ст. 64	11010100	8,160	-
Неподаткові надходження				
Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності	п. 2 ¹ ч.1 ст. 64	22011000	0,8	-
Доходи від операцій з капіталом				
Офіційні трансферти				

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: бюджетна експертиза, бюджетна класифікація, бюджетна статистика, бюджетне нормування, бюджетне регулювання, бюджетне резервування, бюджетне секвестрування, бюджетне стимулювання, бюджетне фінансування, бюджетний механізм, бюджетний моніторинг, бюджетний облік, бюджетний розпис доходів та видатків, бюджетні запити, бюджетні обмеження, бюджетні призначення, кошторисне фінансування, міжбюджетні трансферти, принцип субсидіарності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми слухачеві магістратури варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- основи функціонування механізму розподілу бюджетних ресурсів;
- підсистеми бюджетного механізму в Україні;
- характеристика основних форм, методів та інструментарію розподілу доходів та видатків бюджетів;
- міжбюджетний розподіл та перерозподіл видатків та доходів бюджетів;
- основні методи бюджетного регулювання доходів та видатків та їх специфіка стосовно різних рівнів бюджетів в Україні;

- основні принципи розмежування доходів та видатків між бюджетами;
- пропорції розподілу видатків;
- поточні та капітальні видатки;
- закріплені та регулюючі доходи;
- типова схема розподілу доходів та видатків;
- роль міжбюджетних трансфертів у міжбюджетних відносинах;
- види та специфіка застосування міжбюджетних трансфертів;
- основні принципи та методи бюджетного фінансування, що використовуються в Україні;
- характеристика кошторисного фінансування, Єдиний кошторис доходів і видатків бюджетної установи;
- державні інвестиції, їх склад, структура, джерела та механізм державного інвестування.

Методичні рекомендації

Для розв'язування Задачі доцільно застосовувати статті 64, 69¹, 71 Бюджетного кодексу України. Для розподілу доходів за групами доцільно використовувати Бюджетну класифікацію, що затверджена наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011р. №11 (із змінами). Розподіл здійснювати відповідно до прикладів, наведених у табл. 2.

Семінарське заняття 3

Тема 9. Інструментарій реалізації податкової політики

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Форми, методи та інструменти реалізації податкової політики.
- 9.2. Вплив оподаткування на ефективність розподілу ресурсів.
- 9.3. Структура оподаткування: взаємодія податків та характер впливу.
- 9.4. Формування податкового механізму детінізації економіки.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Тести. *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

Варіант 1.

1. Величина яких податкових ставок зменшується із зростанням обсягів об'єкта оподаткування?

- a. фіксованих;
- b. регресивних;
- c. пропорційних;
- d. прогресивних.

...

10. Одна з форм реалізації податкової політики з точки зору широти впливу:

- a) універсальна;
- б) максимізації податків;
- в) мінімізації податків;
- г) правильна відповідь «б» і «в».

Варіант 2.

2. До сучасних методів реалізації податкової політики відносять:

- a) зміна форм оподаткування;
- б) введення диференційованої системи податкових ставок;
- в) введення або відміна податкових пільг;
- г) **всі відповіді вірні.**

.

...

10. Цілковите звільнення платників податків від їх сплати на певний період із стимулюючою метою, називають:

- а) податковим кредитом;
- б) податковими канікулами;**
- в) податковими ямами;
- г) податковими вилученнями.

Завдання 1. На підставі наведених даних у табл. 3 сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік та спрогнозуйте на два наступні бюджетні періоди за плановим роком податкові надходження від земельного податку (табл. 4) із земель, відведених у місті для колективного житлового будівництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО) (незалежно від місцезнаходження) і за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено), для яких використовується НГО одиниці площі ріллі по області.

Таблиця 3

Вихідні дані для планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Показники	Одиниці виміру (га, м ² , грн.,%)
Земельні ділянки, що знаходитимуться ще 5 років в межах міста, в яких НГО проведено, га	609,3040
з них: - як присадибні ділянки, що перебувають у власності 26 ветеранів війни, яких у 1-му і 2-му бюджетних періодах залишатиметься відповідно 23 і 19 осіб	5,1743
- для будівництва індивідуальних гаражів, що перебувають у власності цих же 26 ветеранів війни, яких у 1-му і 2-му бюджетних періодах залишатиметься відповідно 23 і 19 осіб	0,2654
Коефіцієнт індексації НГО у першому і другому бюджетних періодах після планового року (для земель на яких проведено НГО)	1,048
НГО для земель, на яких її проведено, грн./м ²	38,87
Земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, га	142,46
з них:- земельні ділянки кладовищ, площа яких не змінюватиметься ще 5 років	24,26
НГО одиниці площі ріллі по області на плановий рік для земель де не проведено НГО, грн/га	29841,37
НГО одиниці площі ріллі по області на 1-й бюджетний період після планового року для земель, на яких не проведено НГО, грн/га	30127,68
НГО одиниці площі ріллі по області на 2-й бюджетний період після планового року для земель, на яких не проведено НГО, грн/га	31286,42
Ставка податку для усіх видів земель, %	0,5

Таблиця 3

Планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Зміст операцій	Податок на плановий бюджетний рік, грн.	Прогноз податку на два наступні за плановим роком бюджетні періоди, грн.	
		1-й бюджетний період	2-й бюджетний період
Визначено земельного податку на плановий рік, всього		-	-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО		-	-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО		-	-
Визначено земельного податку на перший бюджетний період, всього	-		-

у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-		-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-		-
Визначено земельного податку на другий бюджетний період, всього	-	-	
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-	-	
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-	-	

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: універсальна форма реалізації податкової політики, селективна форма реалізації податкової політики, інструменти оподаткування, податкова ставка, податкова база, податкова пільга, ухилення від податків, податкові ефекти щодо розподілу ресурсів, податковий механізм детінізації економіки.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми слухачеві магістратури варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- форми реалізації податкової політики: універсальна та селективна;
- політика максимізація податків;
- податкова політика стимулювання економічного розвитку;
- соціально-орієнтована податкова політика;
- складові податкової політики: формування та коригування податкового законодавства; податкове адміністрування;
- методи та інструменти реалізації податкової політики;
- ефекти від оподаткування: поведінкові ефекти, фінансові ефекти, ефекти коригування наслідків екстерналій, ефекти загальної рівноваги, ефекти оголошення майбутніх податкових змін;
- основні підходи щодо аналізу структури оподаткування; класифікаційні групи податків, зборів та обов'язкових платежів; застосування податків з урахуванням взаємозв'язків між ними;
- проблема детінізації економіки: актуальність та способи вирішення в податковій сфері.

Для розв'язування Завдання 1 доцільно враховувати, що земельний податок на плановий рік, а також на перший і другий бюджетний період наступні за плановим роком, визначається окремо із земельних ділянок з проведеною НГО і з непроведеною НГО. Для чого використовуються формули:

$$ПЗ_{ПР} = (P - P_{НО}) * НГО * K_1 * A_{ПЗ} - P_{Ф0} (П_{Ю0}), \quad (1)$$

де $ПЗ_{ПР}$ - податок земельний на плановий рік, 1-й і 2-й бюджетні періоди після планового року; P - площа земельної ділянки, га, кв. м. (1 га = 10000 кв. м); $P_{НО}$ - площа земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком, га, кв.м; $НГО$ - нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки, грн/кв.м; грн/га; K_1 - коефіцієнт індексоції НГО; $A_{ПЗ}$ - ставка земельного податку, %; $P_{Ф0} (П_{Ю0})$ - пільга із земельного податку для фізичних і юридичних осіб відповідно, яка для фізичних осіб визначається за формулою:

$$P_{Ф0} = G_{НФ0} * Ч_{Ф0} * НГО * K_1 * A_{ПЗ}, \quad (2)$$

де $G_{НФ0}$ - гранична норма пільгової площі відповідного виду земельної ділянки, визначена ПКУ України на одну фізичну особу кв. м. При цьому відповідно до п. 281.2 статті 281 ПКУ України «Звільнення від сплати податку за земельні ділянки, передбачене для відповідної категорії фізичних осіб пунктом 281.1 цієї статті, поширюється на земельні ділянки за кожним видом використання у межах граничних норм:»; $Ч_{Ф0}$ - чисельність фізичних осіб, які мають право на пільгу, осіб.

Сума земельного податку на плановий рік із земельних ділянок з проведеною НГО і із земельних ділянок, що знаходяться за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, визначається за формулою:

$$\Sigma\Pi_{\text{ПР}} = \Pi_{\text{ЗНГО}} + \Pi_{\text{БНГО}}, \quad (3)$$

де $\Sigma\Pi_{\text{ПР}}$ – сума земельного податку на плановий рік, перший і другий бюджетний періоди, наступні за плановим роком, грн; $\Pi_{\text{ЗНГО}}$ – земельний податок із земельних ділянок з проведеною НГО, грн; $\Pi_{\text{БНГО}}$ – земельний податок із земельних ділянок, що знаходяться за межами населених пунктів, без проведеної НГО, грн.

Семінарське заняття 4

Тема 11. Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Визначення бюджетного дефіциту та джерел його фінансування.
- 11.2. Національна специфіка бюджетного дефіциту: види, впливові фактори, особливості формування в Україні.
- 11.3. Державний борг: фіскальна та регуляторна функція.
- 11.4. Зовнішня заборгованість держави: сутність та управління в умовах боргової кризи.
- 11.5. Міжнародні критерії оцінки критичного рівня державного боргу щодо можливості країни з його обслуговування.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Тести. *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

Варіант 1.

1. Причина виникнення бюджетного дефіциту:

- а) велика кількість бюджетних програм;
- б) недосконалість податкової системи в державі;
- в) нестача бюджетних коштів для фінансування державних витрат;
- г) відсутність фахового планування бюджету.

....

10. Правові засади бюджетної класифікації визначені:

- а) Законом про Державний бюджет України;
- б) Бюджетним Кодексом України;
- в) Наказами Державного казначейства;
- г) Рішеннями органів місцевого самоврядування.

Варіант 2.

1. Зведення, складання та надання звітності про виконання державного бюджету здійснюються:

- а) Верховною Радою України;
- б) Державною податковою службою України;
- в) Державною казначейською службою України;
- г) Рахунковою палатою України.

...

10. Кошти, що надаються з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій, називають:

- а) базовою дотацією;
- б) субвенцією;
- в) субсидією;
- г) податковим кредитом.

Задача. Наказом Міністерства фінансів України від 13 червня 2019 р. №246 «Про визначення умов випуску довгострокових облігацій зовнішніх державних позик 2019 року» визначено умови випуску довгострокових облігацій зовнішньої державної позики (ОЗДП) 2019 року та здійснено їх емісію на суму 1 000 () млн євро. Запозичення здійснено за купонною ставкою 6,75 % річних. Виплата відсотків – щорічно 20 червня, починаючи з 2020 року. Погашення ОЗДП – 20 червня 2026 року.

Відповідно до обраного варіанту визначити щорічні видатки (грн.) Державного бюджету України на обслуговування державного боргу за зазначеною ОЗДП з урахуванням її погашення у 2026 році за наведеного офіційного курсу гривні до євро (табл. 1).

З точки зору публічного управління обґрунтуйте доцільність та/або недоцільність емісії облігацій зовнішньої державної позики у 2019 році з урахуванням стану боргової політики та бюджетної безпеки держави.

Примітка. () – перемножити на індивідуальний коефіцієнт.

Таблиця 1

Вхідні дані для виконання завдання

Дати виплати відсотків та погашення ОЗДП(Д.М.Р.)	Варіант 1	Варіант 2
	Офіційний курс UAH / EUR	Офіційний курс UAH / EUR
20.06.2020	29,4184	29,5890
20.06.2021	30,0047	30,9842
20.06.2022	31,9624	32,0020
20.06.2023	32,8426	33,0006
20.06.2024	30,1745	30,8788
20.06.2025	30,0941	30,9683
20.06.2026	31,3278	31,7456

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: загальний дефіцит бюджету, активний та пасивний дефіцит бюджету, зовнішній і внутрішній дефіцит бюджету, операційний дефіцит бюджету, первинний і поточний дефіцит бюджету, відкритий і прихований дефіцит бюджету, джерела фінансування дефіциту бюджету, бюджетна безпека, внутрішній і зовнішній державний борг, капітальний і поточний державний борг, управління державним боргом, сеньйораж.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми слухачеві магістратури варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- політика коригування державного бюджету як необхідна умова розв’язання проблеми бюджетного дефіциту;
- особливості виникнення циклічних і структурних дефіцитів бюджету;
- політика фінансування бюджетного дефіциту;
- інфляційні та неінфляційні джерела покриття дефіциту бюджету. Світовий досвід збалансування бюджету;
- особливості формування та основні форми бюджетних дефіцитів в Україні;
- причини виникнення, економічна природа та фіскальні наслідки державного боргу;
- методи управління державним боргом та особливості їх застосування;
- державний зовнішній борг та його структура;
- необхідність підвищення ефективності використання іноземних запозичень;
- оцінка боргового навантаження, її суть та необхідність.

Методичні рекомендації до виконання задачі

Студент (ка), прізвище якого(ї) у списку групи знаходиться під №№1, 3, 5, 7, 9, 11, 13,15,17,19,21,23,25 обирає варіант 1 (табл. 1), під №№2, 4, 6, 8, 10, 12,14,16,18,20,22,24,26 – варіант 2 (табл. 1).

На початку розв'язування задачі необхідно суму емісії ОЗДП, наведеної в умові задачі, помножити на індивідуальний коефіцієнт, що забезпечить самостійне виконання завдання. Одержаний добуток номінальної вартості облігацій використовується при розв'язуванні задачі.

Щорічні видатки Державного бюджету України на обслуговування державного боргу за зазначеною ОЗДП здійснюватимуться 20 червня щорічно. Річний купонний платіж у валюті емісії ОЗДП визначається за формулою:

$$\text{КП}(i) = \text{Нв} * \text{Ак} ,$$

де **КП(i)** – обсяг річного купонного платежу (i-го року), євро;

Нв – номінальна вартість облігацій, євро;

Ак – купонна ставка, %.

Щорічні видатки (грн) Державного бюджету України на обслуговування державного боргу за ОЗДП з купонних платежів визначаються за формулою:

$$\text{БВ}(i) = \text{КП}(i) * \text{Кв},$$

де **БВ(i)** – видатки державного бюджету (i-року) на обслуговування державного боргу з виплати річного купонного платежу за ОЗДП, грн;

Кв – курс гривні до іноземної валюти, UAH/EUR;

Видатки (грн) Державного бюджету України на обслуговування державного боргу з погашення ОЗДП у рік повернення позики розраховуються за формулою:

$$\text{БВ}(т) = \text{Нв} * \text{Кв},$$

де **БВ(т)** – видатки Державного бюджету України на обслуговування державного боргу з повернення позики (т-року), грн.

Аналітична довідка оформляється у довільній формі обсягом до 1 – 2 с з авторськими висновками та пропозиціями, які, на вашу думку, повинні враховуватися при формуванні та реалізації зовнішньої боргової політики та забезпеченні бюджетної безпеки при здійсненні зовнішніх запозичень. Списування позитивно не оцінюється.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота слухачів магістратури заочної форми навчання є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується у вигляді контрольної роботи в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни. Контрольна робота виконується слухачами магістратури самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника у міжсесійний період.

Форма контролю контрольної роботи – перевірка виконаних завдань. Питання самостійної роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

1.4.1. Методичні рекомендації до виконання самостійної (контрольної) роботи

Самостійна (контрольна) робота дозволяє студентам магістратури заочної форми навчання засвоїти теми з навчальної дисципліни і передбачає виконання трьох завдань з обраного варіанту. Варіант самостійної (контрольної) роботи обирається студентами магістратури під час першої сесії. Студент(ка), який(яка) знаходиться у списку групи під №1 - обирає «Варіант 1»; під №2 – «Варіант 2»... під №16 – «Варіант 16»; під №17 - обирає «Варіант 1» і т. д.

Перше завдання складається з п'яти питань різних тем. Виконання цього завдання має містити стислий виклад матеріалу з наведених питань з використанням актуальних навчальних і наукових літературних джерел, нормативно-правових актів, графічного та аналітичного матеріалу (за необхідності) тощо. Обов'язковим є наявність переліку використаної літератури з посиланням на неї в тексті самостійної (контрольної) роботи.

Друге завдання є продовженням першого та передбачає розробку чотирьох тестів до кожного з п'яти питань. Кожний тест повинен відповідати таким критеріям: 1) формулювання питання має бути лаконічним і складати не більше двох рядків тексту; 2) текст повинен бути чітким за постановкою питання; 3) правильна відповідь на тестове питання має бути лише одна (з чотирьох наведених) і не повинна допускати інших або тлумачитись по різному; 4) кожна відповідь позначається малими літерами (а, б, в, г).

Третє завдання передбачає виконання задач з різною складністю. Для їх виконання необхідно використовувати літературні джерела та методичні рекомендації до практичних і семінарських занять з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика».

1.4.2. Варіанти завдань для виконання самостійної (контрольної) роботи

Варіант 1

Завдання 1.

1. Сутність соціального бюджету. Необхідність і проблематика створення національної моделі соціального бюджету.

2. Основні показники міжбюджетного регулювання: коефіцієнт вертикального дисбалансу, показник податкоспроможності та показник бюджетних потреб.

3. Розмежування та розподіл доходів в системі міжбюджетного розподілу.

4. Елементи оподаткування: основні та додаткові, їх характеристика.

5. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів: обумовленість необхідності, зміст основних положень, значення.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи метод ефективної ставки, спрогнозуйте доходи державного бюджету з податку на прибуток підприємств на прогнозний рік за трьома сценаріями. Для прогнозування використовуйте дані трьох попередніх років, відобразивши їх у табл. 1.

Прогнозні надходження податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету необхідно розраховувати та відобразити у табл. 2.

Таблиця 1

Фактичні та прогнозні вихідні дані для виконання завдання

Роки	Показники			Ефективна ставка, %
	Номінальний ВВП, млн. грн.	Прибуток прибуткових підприємств, млн. грн.	Фактичні надходження податку на прибуток підприємств до бюджету, млн. грн.	
20...				
20...				
20...				
Прогнозний 20... Сценарій 1			X	
Прогнозний 20... Сценарій 2			X	
Прогнозний 20... Сценарій 3			X	

Очікувані надходження податку на прибуток підприємств до бюджету

Рік	База оподаткування (умовна) у прогнозованому році	Середня ефективна ставка	Прогнозний обсяг податку на прибуток підприємств
Прогнозний 20... Сценарій 1			
Прогнозний 20... Сценарій 2			
Прогнозний 20... Сценарій 3			

Варіант 2

Завдання 1.

1. Бюджетна стратегія і тактика: економічна інтерпретація та наукове обґрунтування.
2. Визначення бюджетного дефіциту та джерел його фінансування.
3. Розроблення бюджетної стратегії і тактики в Україні: етапи та особливості.
4. Зовнішня заборгованість держави: сутність та управління в умовах боргової кризи.
5. Бюджетування як метод бюджетного планування.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених даних у табл. 1 сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік та спрогнозуйте на два наступні бюджетні періоди за плановим роком податкові надходження від земельного податку (табл. 2) із земель, відведених для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО) і для яких, через її не завершення в Україні, використовується НГО одиниці площі ріллі по області.

Таблиця 1

Вихідні дані для планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Показники	Одиниці виміру (га, м ² , грн.,%)
Земельні ділянки, в яких НГО проведено (незалежно від місцезнаходження), га	1150,1626
з них перебувають у власності пенсіонерів (за віком) для ведення ОСГ	95,0183
у т. ч.: - у межах граничних норм у плановому році	89,5241
з яких: - у першому бюджетному періоді за плановим роком перебуватиме	37,2648
- та у другому бюджетному періоді за плановим роком перебуватиме	43,6812
Коефіцієнт індексації НГО у другому бюджетному періоді (для земель на яких проведено НГО)	1,024
НГО для земель, на яких її проведено, грн./м ²	64,26
Земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, га	460,44
з них:- с. г. угіддя, що перебувають у тимчасовій консервації у плановому році	134,42
- с. г. угіддя, що перебуватимуть у тимчасовій консервації у першому бюджетному періоді за плановим роком	54,24
- с. г. угіддя, що перебуватимуть у тимчасовій консервації у другому бюджетному періоді за плановим роком	32,00
НГО одиниці площі ріллі по області для земель де не проведено НГО, грн/га	29841,37
Ставка податку для усіх видів земель, %	0,5

Планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Зміст операцій	Податок на плановий бюджетний рік, грн.	Прогноз податку на два наступні за плановим роком бюджетні періоди, грн.	
		1-й бюджетний період	2-й бюджетний період
Визначено земельного податку на плановий рік, всього		-	-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО		-	-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО		-	-
Визначено земельного податку на перший бюджетний період, всього	-		-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-		-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-		-
Визначено земельного податку на другий бюджетний період, всього	-	-	
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-	-	
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-	-	

Варіант 3

Завдання 1.

1. Бюджетне прогнозування: організаційно-методичне забезпечення.
2. Аналіз ефективності податкової політики.
3. Аналіз бюджетних запитів як складова процесу бюджетотворення.
4. Вимоги до побудови податкової системи. Міжнародні моделі податкових систем.
5. Механізм управління бюджетними відносинами: рівні та функції.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених у табл. 7 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету від платників, які здійснюють операції з виробництва та постачання лікарських засобів на митній території України (табл. 8).

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Виробництво лікарських засобів і медичних препаратів суб'єктами господарювання, всього	60860
у. т. ч.:	20
- акцизний податок на спирт етиловий, використаний на їх виробництво понад квоту	
- ПДВ на спирт етиловий, використаний на їх виробництво	2340
Ввезення на митну територію лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні контрактною вартістю \$1240 млн. (митна вартість \$1250 млн.) без урахування нараховано мита \$22,3 млн. (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/29.5 грн.).	*
Постачання виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення	720
Отримання виробниками і постачальниками-платниками ПДВ лікарських засобів і	24240

виробів медичного призначення послуг і матеріалів на 24240 млн. грн, з яких 97,3 % будуть використовуватись в оподатковуваних операціях	
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників	1500

Примітки: 1) * розраховується.

Таблиця 8

Планування ПДВ до державного бюджету від операцій з виробництва та постачання лікарських засобів на митній території України

Зміст операцій	База оподаткування, договірна вартість, млн. грн.	Відповідність ПК України, БК України п. п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ*	ПК*
Виробництво лікарських засобів і медичних препаратів суб'єктами господарювання, всього				
у. т. ч.:				
- акцизний податок на спирт етиловий, використаний на їх виробництво понад квоту				
- ПДВ на спирт етиловий, використаний на їх виробництво				
Ввезення на митну територію лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні контрактною вартістю \$1240 млн. (митна вартість \$1250 млн.) без урахування нараховано мита \$22,3 млн. (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/29.5 грн.).*				
Постачання виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення				
Отримання виробниками і постачальниками-платниками ПДВ лікарських засобів і виробів медичного призначення послуг і матеріалів на 24240 млн. грн, з яких 97,3 % будуть використовуватись в оподатковуваних операціях				
Сума ПЗ і ПК*				
Заплановано ПДВ до бюджету*				
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників				
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*				

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов'язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується.

Варіант 4

Завдання 1.

1. Бюджетний механізм: сутність, складові та роль у реалізації національної стратегії розвитку.

2. Бюджетний облік та бюджетна звітність.
3. Форми податкової політики та особливості їх реалізації.
4. Податкова система як багаторівнева форма реалізації податкової політики.
5. Боргова політика в Україні: етапи, пріоритети та особливості.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи наведений у табл. 1 перелік конституційних повноважень, визначте які з них належить до компетенції суб'єктів бюджетних відносин. Результати роботи відобразіть у табл. 2, вказавши пункт, статтю Конституції України, якою закріплено повноваження суб'єктів бюджетних відносин.

Таблиця 1

Конституційні повноваження суб'єктів бюджетних відносин

№ з. п.	Повноваження
1.	розробка проекту закону про Державний бюджет України
2.	підготовка та виконання обласних бюджетів
3.	прийняття рішення щодо звіту про виконання Державного бюджету України
4.	забезпечення виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України
5.	забезпечення складання звіту про виконання районних бюджетів
6.	затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього
7.	затвердження бюджетів відповідних адміністративно-територіальних одиниць
8.	подання Верховній Раді України звіту про виконання Державного бюджету України
9.	підготовка та виконання районних бюджетів
10.	контроль за виконанням Державного бюджету України
11.	забезпечення складання звіту про виконання обласних бюджетів
12.	встановлення місцевих податків і зборів відповідно до закону

Таблиця 2

Розподіл конституційних повноважень за суб'єктами бюджетних відносин

№ з. п.	Назва суб'єкта бюджетного менеджменту	Назва нормативно-правового акта (пункт, стаття), яким визначено повноваження
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Варіант 5

Завдання 1.

1. Бюджетний моніторинг: інструментарій та умовна схема проведення.
2. Механізм формування бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти.
3. Національна специфіка бюджетного дефіциту: види, впливові фактори, особливості формування в Україні.
4. Алгоритм прогнозування показників державного бюджету.

5. Державний борг: фіскальна та регулююча функція.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи показники табл. 1 за останні чотири роки, визначте коефіцієнт еластичності податкових надходжень до Державного бюджету України загалом і за видами податків зокрема.

За величиною коефіцієнта еластичності письмово обґрунтуйте, наскільки податкові надходження загалом і за видами податків узгоджуються з інтересами платників податків і бюджету.

Таблиця 1

Вихідні показники (фактичні) для виконання завдання

Показники	Роки*			
	20...	20...	20...	20...
Номінальний ВВП (млрд. грн.)				
Податкові надходження (млрд. грн.), з них:				
- податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості				
- рентна плата за використання інших природних ресурсів				
- внутрішні податки на товари та послуги				
- податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				

Примітки: 1) дані до табл. 1 заносяться за останні звітні (повні) чотири роки; 2) дані по податкових надходженнях використовуються із Звіту про фінансові результати виконання Державного бюджету України (Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України); 3) дані номінального ВВП використовуються за даними Мінфіну (<https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2017>) або Державної служби статистики.

Таблиця 2

Визначення та зміна коефіцієнта еластичності податкових надходжень

Показники	Роки			
	20...	20...	20...	20...
Номінальний ВВП (млрд. грн.)				
Відсоткові зміни у ВВП, %				
Податкові надходження, всього (млрд. грн.)				
Відсоткові зміни у податкових надходженнях, %				
Коефіцієнт еластичності податкових надходжень				
з них: - податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості				
Відсоткові зміни у податках на доходи, податках на прибуток, податках на збільшення ринкової вартості, %				
Коефіцієнт еластичності податків на доходи, податків на прибуток, податків на збільшення ринкової вартості				
- рентна плата за використання інших природних ресурсів				
Відсоткові зміни у рентній платі за використання інших природних ресурсів, %				
Коефіцієнт еластичності рентної плати за використання інших природних ресурсів				
- внутрішні податки на товари та послуги				
Відсоткові зміни у внутрішніх податках на товари та послуги, %				
Коефіцієнт еластичності внутрішніх податків на товари та послуги				
- податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				

Відсоткові зміни у податках на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, %				
Коефіцієнт еластичності податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				

Варіант 6

Завдання 1.

1. Податкова політика: сутність, мета та функції.
2. Бюджетне планування: сутність та організація.
3. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів при вимірюванні рівності (нерівності) серед індивідів. Принципи справедливості в оподаткуванні як основа податкової політики.

4. Визначення основних пріоритетів та напрямів бюджетної стратегії.

5. Бюджетне прогнозування: методологічні рекомендації МВФ.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи наведений у табл. 1 перелік окремих завдань, визначте яке із них належить до компетенції відповідного органу оперативного управління бюджетом. Результати роботи відобразіть у табл. 2, вказавши нормативно-правовий акт, що дає підставу віднесення цього завдання до відповідного органу оперативного управління бюджетом.

Таблиця 1

Перелік окремих завдань органів оперативного управління бюджетом

№ з. п.	Завдання
1	реалізація державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів
2.	реалізація державної політики у сфері бухгалтерського обліку виконання бюджетів
3.	здійснення державного фінансового контролю, спрямованого на досягнення економії бюджетних коштів
4.	забезпечення формування державної політики у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів
5.	надання у передбачених законом випадках адміністративних послуг
6.	внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державної митної справи
7.	забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері державного пробірної контролю, бухгалтерського обліку та аудиту.
8.	реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом
9.	внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері бухгалтерського обліку виконання бюджетів

Таблиця 2

Розподіл завдань за органами оперативного управління бюджетом

№ завдання	Назва органу оперативного управління бюджетом	Назва нормативно-правового акта (пункт, стаття тощо)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

8.		
9.		

Варіант 7

Завдання 1.

1. Регульовальний вплив прямих і непрямих податків на економічний розвиток.
2. Стан боргової безпеки в Україні: абсолютні та відносні показники.
3. Форми, методи та інструменти реалізації податкової політики.
4. Бюджетне регулювання в системі міжбюджетного розподілу.
5. Показники ступеня нерівності для визначення справедливості податку. Коефіцієнт Джині й індекс Аткинсона: економічний зміст і порядок розрахунку.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На рахунки Державної казначейської служби надійшли такі види доходів (ум. од.):

- податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності – 980,2;
- податок на прибуток іноземних юридичних осіб – 848,0;
- плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів - 640,4;
- податок на прибуток приватних підприємств – 560,2;
- рентна плата за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики – 462,2;
- відрахування коштів, отриманих від проведення державних лотерей в Україні – 256,4;
- акцизний податок з виробленого в Україні пива - 580,4;
- мито на товари, що вивозяться суб'єктами підприємницької діяльності – 220,2;
- плата за оформлення посвідчення закордонного українця - 42,2;
- суми, стягнені з винних осіб за порушення правил пожежної безпеки – 10,2;
- екологічний податок - 384;
- адміністративні штрафи у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху – 8,4.

Визначте суму доходів, зарахованих окремо до Державного бюджету та місцевого бюджету, вкажіть коди бюджетної класифікації за видами доходів.

Варіант 8

Завдання 1.

1. Альтернативні теорії справедливості та можливості їх практичного застосування в оподаткуванні: утилітаризм, теорії Неша та Ролза.
2. Методи використання грошових ресурсів державних фондів. Бюджетний розпис доходів і видатків.
3. Принципи та моделі побудови міжбюджетних відносин. Сфери функціонування міжбюджетних відносин в Україні.
4. Бюджетний моніторинг: інструментарій та умовна схема проведення.
5. Державна система бюджетного контролю. Органи бюджетного контролю в Україні, їх завдання та функції.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених даних у табл. 3 сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік та спрогнозуйте на два наступні бюджетні періоди за плановим роком податкові надходження від земельного податку (табл. 4) із земель, відведених у місті для колективного житлового будівництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО) (незалежно від місцезнаходження) і за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено), для яких використовується НГО одиниці площі ріллі по області.

Таблиця 3

Вихідні дані для планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Показники	Одиниці виміру (га, м ² , грн.,%)
Земельні ділянки, що знаходитимуться ще 15 років в межах міста, для яких НГО проведено, га	428,0453
з них: - як присадибні ділянки, що перебувають у власності 20 фізичних осіб, визнаних законом особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, яких у 1-му і 2-му бюджетних періодах залишатиметься відповідно 18 і 15 осіб, у зв'язку зі зміною місця проживання	6,2498
- для будівництва індивідуальних гаражів, що перебувають у власності цих же 20 ветеранів війни, яких у 1-му і 2-му бюджетних періодах залишатиметься відповідно 18 і 15 осіб	0,2254
Коефіцієнт індексації НГО у першому і другому бюджетних періодах після планового року (для земель на яких проведено НГО)	1,036
НГО для земель, на яких її проведено, грн./м ²	42,78
Земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, га	96,42
з них:- земельна ділянка комунального дитячого закладу відпочинку, площа якої не змінюватиметься ще 15 років	6,32
НГО одиниці площі ріллі по області на плановий рік для земель, на яких не проведено НГО, грн/га	26452,42
НГО одиниці площі ріллі по області на 1-й бюджетний період після планового року для земель, на яких не проведено НГО, грн/га	27824,56
НГО одиниці площі ріллі по області на 2-й бюджетний період після планового року для земель, на яких не проведено НГО, грн/га	29068,34
Ставка податку для земель, на яких НГО проведено, %	0,4
Ставка податку для земель, на яких НГО не проведено, %	0,6

Таблиця 3

Планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Зміст операцій	Податок на плановий бюджетний рік, грн.	Прогноз податку на два наступні за плановим роком бюджетні періоди, грн.	
		1-й бюджетний період	2-й бюджетний період
Визначено земельного податку на плановий рік, всього		-	-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО		-	-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО		-	-
Визначено земельного податку на перший бюджетний період, всього	-		-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-		-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-		-
Визначено земельного податку на другий бюджетний період, всього	-	-	
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-	-	
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-	-	

Варіант 9

Завдання 1.

1. Внутрішній борг держави: механізм його виникнення та подолання.
2. Бюджетна статистика: завдання, методи та проблеми. Основні бюджетні показники: загальна характеристика.
3. Державний борг: фіскальна та регулювальна функція.
4. Міжнародні критерії оцінки критичного рівня державного боргу щодо можливості країни з його обслуговування.
5. Моделі організації міжбюджетних відносин: модель бюджетного федералізму та модель бюджетного унітаризму.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених у табл. 1 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету (табл. 2).

Таблиця 1

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Виконання будівельних робіт за договірною вартістю, всього	15200
у. т. ч.:	8320
-у плановому році	
з них оплата матеріалів	3700
Реалізація роздрібною торгівлею підакцизних товарів	18260
з них акцизний податок	3120
придбано торгівлею товари	13500
Імпортування платниками ПДВ підакцизних товарів контрактною вартістю €680 млн. (митна вартість €700 млн.), з яких мито €5,5 млн., акцизний податок €45 млн (курс НБУ €1/33.5 грн.).	*
Заявлено платниками ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки	1625

Примітка. *Розраховується.

Таблиця 2

Планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	База оподаткування, договірна вартість, млн. грн.	Відповідність ПК України п. п., п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ*	ПК*
Виконання будівельних робіт за договірною вартістю, всього				
у. т. ч. :				
-у плановому році				
з них оплата матеріалів				
Реалізація роздрібною торгівлею підакцизних товарів				
з них акцизний податок				
придбано торгівлею товари				
Імпортування платниками ПДВ підакцизних товарів контрактною вартістю €680 млн. (митна вартість €700 млн.), з яких мито €5,5 млн., акцизний податок €45 млн (курс НБУ				

€1/33.5 грн.)*			
Сума ПЗ і ПК*			
Заплановано ПДВ до бюджету*			
Заявлено платниками ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки			
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*			

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов'язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується.

Варіант 10

Завдання 1.

1. Бюджетна класифікація: призначення та складові.
2. Ефективність бюджетно-податкового регулювання: критерії, відносні межі та чинники, що їх визначають.
3. Етапи запровадження програмно-цільового методу в Україні. Головні риси та переваги програмно-цільового методу.
4. Модель соціального бюджету, її характеристики та модулі.
5. Розмежування та розподіл видатків в системі міжбюджетного розподілу.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених у табл. 1 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету від операторів стільникового рухомого зв'язку (табл. 4).

Таблиця 3

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Планове надання Київстаром послуг стільникового рухомого зв'язку, всього	18120
у т. ч.:	1359
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)	
Київстаром будуть одержані послуги і матеріали, всього	14600
у т. ч.: - в наступних за плановим двох роках	8400
Планове надання МТС послуг стільникового рухомого зв'язку, всього	12240
у т. ч.:	918
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)	
MTS будуть одержані послуги і матеріали, всього, у т. ч.:	7400
- оплачені у поточному році	1200
Планове надання LIFE послуг стільникового рухомого зв'язку, всього	9480
у т. ч.:	711
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)	
LIFE будуть одержані і оплачені послуги і матеріали, всього, у т. ч.:	5100
- одержані у поточному році	2200
Планове надання послуг стільникового рухомого зв'язку іншими операторами, всього	2100
у т. ч.:	157,5
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)	
Іншими операторами будуть одержані послуги і матеріали, всього	800
Заявлено операторами стільникового зв'язку ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки	2350

Планування ПДВ до державного бюджету від операторів стільникового зв'язку

Зміст операцій	База оподаткування, договірна вартість, млн. грн.	Відповідність ПК України, БК України п. п., п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ*	ПК*
Планове надання Київстаром послуг стільникового рухомого зв'язку, всього				
у. т. ч.:				
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)				
Київстаром будуть одержані послуги і матеріали, всього				
у т. ч.: - в наступних за плановим двох роках				
Планове надання MTS послуг стільникового рухомого зв'язку, всього				
у. т. ч.:				
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)				
MTS будуть одержані послуги і матеріали, всього, у т. ч.:				
- оплачені у поточному році				
Планове надання LIFE послуг стільникового рухомого зв'язку, всього				
у. т. ч.:				
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)				
LIFE будуть одержані і оплачені послуги і матеріали, всього, у т. ч.:				
- одержані у поточному році				
Планове надання послуг стільникового рухомого зв'язку іншими операторами, всього				
у. т. ч.:				
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (7,5%)				
Іншими операторами будуть одержані послуги і матеріали, всього,				
Сума ПЗ і ПК				
Заплановано ПДВ до бюджету				
Заявлено операторами стільникового зв'язку ПДВ для бюджетного відшкодування на їх поточні рахунки				
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*				

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов'язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується.

Варіант 11

Завдання 1.

1. Теоретичні аспекти розподілу видаткових повноважень та фінансових ресурсів між різними рівнями публічної влади.

2. Бюджетно-податкова політика: внутрішні та зовнішні часові лаги.
3. Методологічний інструментарій регулювання міжбюджетних відносин. «М'які» і «жорсткі» бюджетні обмеження, їх особливості.
4. Середньострокове планування та прогнозування бюджету: світовий досвід застосування й особливості впровадження в Україні.
5. Міжбюджетні трансферти як інструмент перерозподілу державних фінансових ресурсів між рівнями публічної влади.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи метод ефективної ставки, спрогнозуйте доходи державного бюджету з податку на прибуток підприємств на прогнозний рік за трьома сценаріями. Для прогнозування використовуйте дані трьох попередніх років, відобразивши їх у табл. 1.

Прогнозні надходження податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету необхідно розраховувати та відображати у табл. 2.

Таблиця 1

Фактичні та прогнозні вихідні дані для виконання завдання

Роки	Показники			Ефективна ставка, %
	Номінальний ВВП, млн. грн.	Прибуток підприємств, млн. грн.	Фактичні надходження податку на прибуток підприємств до бюджету, млн. грн.	
20...				
20...				
20...				
Прогнозний 20... Сценарій 1			X	
Прогнозний 20... Сценарій 2			X	
Прогнозний 20... Сценарій 3			X	

Таблиця 2

Очікувані надходження податку на прибуток підприємств до бюджету

Рік	База оподаткування (умовна) у прогнозному році	Середня ефективна ставка	Прогнозний обсяг податку на прибуток підприємств
Прогнозний 20... Сценарій 1			
Прогнозний 20... Сценарій 2			
Прогнозний 20... Сценарій 3			

Варіант 12

Завдання 1.

1. Податковий моніторинг: сутність і призначення. Умовна схема податкового моніторингу: моніторинг податкового законодавства та моніторинг податкового адміністрування.

2. Стратегічне планування в бюджетотворенні як важливий компонент складання бюджету. Бюджетні програми та порядок їх складання.

3. Податковий механізм і механізм оподаткування: сутність і відмінності. Особливості податкового механізму в Україні: недоліки та суперечності.

4. Механізм розподілу бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти.

5. Ефективність оподаткування: необхідність і особливості застосування. Основні індекси ефективності оподаткування та порядок їх розрахунку.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених у табл. 9 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету від платників, які здійснюють з постачання теплової енергії та газу споживачам України (табл. 10).

Таблиця 9

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Постачання підприємствами теплової енергії, всього у. т. ч.: - 73 % населенню, з яких 87% буде проплачене в плановому році	10240
Отримання послуг і матеріалів підприємствами теплової енергії, всього у. т. ч.: - 70 % будуть оплачені у плановому році	4200
Надання послуг водопостачання та водовідведення, всього у. т. ч.: - 64 % бюджетним установам, з яких 90,2% буде проплачене в плановому році	6260
Отримання послуг і матеріалів підприємствами водопостачання та водовідведення, всього у. т. ч.: - 85 % будуть оплачені у плановому році	1600
Постачання природного газу, всього, у. т. ч.: - 3,5 % об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), з яких 91,7% буде проплачене в плановому році	12440
Отримання послуг і матеріалів підприємствами з постачання природного газу, всього у. т. ч.: - 95 % будуть оплачені у плановому році	3480
Надання послуг з транспортування природного газу, всього у. т. ч.: - 2,9 % ОСББ (90 % оплата у плановому році); - 7,3 % бюджетним установам (100% оплата у плановому році); - 23,4 % населенню (85,5 % оплата у пл. р.); - 1,5 % ЖЕКам (74,5% оплата у пл. р.); - 64,9% промисловим підприємствам (96,5 % оплата у плановому році).	3530
Отримання послуг і матеріалів підприємствами з транспортування природного газу, всього у. т. ч.: - 89 % будуть оплачені у плановому році	1640
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників	2034,05

Таблиця 10

Планування ПДВ до державного бюджету від операцій з постачання теплової енергії та газу споживачам України

Зміст операцій	База оподаткування, договірна вартість млн. грн.	Відповідність ПК України, БК України п. п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ*	ПК*

Постачання підприємствами теплової енергії, всього у. т. ч.: - 73 % населенню, з яких 87% буде проплачене в плановому році				
Отримання послуг і матеріалів підприємствами теплової енергії, всього у. т. ч.: - 70 % будуть оплачені у плановому році				
Надання послуг водопостачання та водовідведення, всього у. т. ч.: - 64 % бюджетним установам, з яких 90,2% буде проплачене в плановому році				
Отримання послуг і матеріалів підприємствами водопостачання та водовідведення, всього у. т. ч.: - 85 % будуть оплачені у плановому році				
Постачання природного газу, всього, у. т. ч.: - 3,5 % об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), з яких 91,7% буде проплачене в плановому році				
Отримання послуг і матеріалів підприємствами з постачання природного газу, всього у. т. ч.: - 95 % будуть оплачені у плановому році				
Надання послуг з транспортування природного газу, всього у. т. ч.: - 2,9 % ОСББ (90 % оплата у пл. р.); - 7,3 % бюджетним установам (100% оплата у пл. р.); - 23,4 % населенню (85,5 % оплата у пл. р.); - 1,5 % ЖЕКам (74,5% оплата у пл. р.); - 64,9% промисловим підприємствам (96,5 оплата у плановому році).				
Отримання послуг і матеріалів підприємствами з транспортування природного газу, всього у. т. ч.: - 89 % будуть оплачені у плановому році				
Сума ПЗ і ПК*				
Заплановано ПДВ до бюджету*				
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників				
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*				

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов'язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується.

Варіант 13

Завдання 1.

1. Пільгове оподаткування: призначення, види та особливості.
2. Бюджетне фінансування та бюджетне резервування.

3. Податкове реформування в Україні тенденції та етапи. Концепції реформування податкової системи: радикальний і кількісний підхід.

4. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів при вимірюванні рівності (нерівності) серед індивідів. Принципи справедливості в оподаткуванні як основа податкової політики.

5. Боргова безпека: сутність та стандартні індикатори заборгованості.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи наведений у табл. 1 перелік конституційних повноважень, визначте які з них належить до компетенції суб'єктів бюджетних відносин. Результати роботи відобразить у табл. 2, вказавши пункт, статтю Конституції України, якою закріплено повноваження суб'єктів бюджетних відносин.

Таблиця 1

Конституційні повноваження суб'єктів бюджетних відносин

№ з. п.	Повноваження
1.	розробка проекту закону про Державний бюджет України
2.	підготовка та виконання обласних бюджетів
3.	прийняття рішення щодо звіту про виконання Державного бюджету України
4.	забезпечення виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України
5.	забезпечення складання звіту про виконання районних бюджетів
6.	затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього
7.	затвердження бюджетів відповідних адміністративно-територіальних одиниць
8.	подання Верховній Раді України звіту про виконання Державного бюджету України
9.	підготовка та виконання районних бюджетів
10.	контроль за виконанням Державного бюджету України
11.	забезпечення складання звіту про виконання обласних бюджетів
12.	встановлення місцевих податків і зборів відповідно до закону

Таблиця 2

Розподіл конституційних повноважень за суб'єктами бюджетних відносин

№ з. п.	Назва суб'єкта бюджетного менеджменту	Назва нормативно-правового акта (пункт, стаття), яким визначено повноваження
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Варіант 14

Завдання 1.

1. Перекладання податкового тягара: сутність, особливості, ступінь, оптимальність, проблеми та наслідки.

2. Аналіз бюджетних запитів як складова процесу бюджетотворення.

3. Визначення бюджетного дефіциту та джерела його фінансування. Аналіз бюджетного дефіциту: пояснювальна модель з урахуванням макроекономічних чинників.

4. Бюджетний облік та бюджетна звітність. Державна казначейська служба України: функції та роль у бюджетному процесі.

5. Національна специфіка бюджетного дефіциту: види, впливові фактори, особливості формування в Україні.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

Використовуючи показники табл. 1 за останні чотири роки, визначте коефіцієнт еластичності податкових надходжень до Державного бюджету України загалом і за видами податків зокрема.

За величиною коефіцієнта еластичності письмово обґрунтуйте, наскільки податкові надходження загалом і за видами податків узгоджуються з інтересами платника та бюджету.

Таблиця 1

Вихідні показники (фактичні) для виконання завдання

Показники	Роки*			
	20...	20...	20...	20...
Номінальний ВВП (млрд. грн.)				
Податкові надходження (млрд. грн.), з них:				
- податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості				
- рентна плата за використання інших природних ресурсів				
- внутрішні податки на товари та послуги				
- податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				

Примітки: 1) дані до табл. 1 заносяться за останні звітні (повні) чотири роки; 2) дані по податкових надходженнях використовуються із Звіту про фінансові результати виконання Державного бюджету України (Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України); 3) дані номінального ВВП використовуються за даними Мінфіну (<https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2017>) або Державної служби статистики.

Таблиця 2

Визначення та зміна коефіцієнта еластичності податкових надходжень

Показники	Роки			
	20...	20...	20...	20...
Номінальний ВВП (млрд. грн.)				
Відсоткові зміни у ВВП, %				
Податкові надходження, всього (млрд. грн.)				
Відсоткові зміни у податкових надходженнях, %				
Коефіцієнт еластичності податкових надходжень				
з них: - податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості				
Відсоткові зміни у податках на доходи, податках на прибуток, податках на збільшення ринкової вартості, %				
Коефіцієнт еластичності податків на доходи, податків на прибуток, податків на збільшення ринкової вартості				
- рентна плата за використання інших природних ресурсів				
Відсоткові зміни у рентній платі за використання інших природних ресурсів, %				
Коефіцієнт еластичності рентної плати за використання інших природних ресурсів				

- внутрішні податки на товари та послуги				
Відсоткові зміни у внутрішніх податках на товари та послуги , %				
Коефіцієнт еластичності внутрішніх податків на товари та послуги				
- податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				
Відсоткові зміни у податках на міжнародну торгівлю та зовнішні операції , %				
Коефіцієнт еластичності податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції				

Варіант 15

Завдання 1.

1. Зовнішня заборгованість держави: сутність та управління в умовах боргової кризи.
2. Бюджетне вирівнювання: необхідність, сутність і методи.
3. Податкова система як багаторівнева форма реалізації податкової політики.
4. Міжбюджетні відносини: сутність і завдання, методи та інструменти.
5. Державне казначейство України: функції та роль у бюджетному процесі.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених даних у табл. 3 сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік та спрогнозуйте на два наступні бюджетні періоди за плановим роком податкові надходження від земельного податку (табл. 4) із земель, відведених у місті для колективного житлового будівництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО) (незалежно від місцезнаходження) і за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено), для яких використовується НГО одиниці площі ріллі по області.

Таблиця 3

Вихідні дані для планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Показники	Одиниці виміру (га, м ² , грн.,%)
Земельні ділянки, що знаходяться ще 5 років в межах міста, в яких НГО проведено, га	425,8244
з них: - як присадибні ділянки, що у плановому році перебуватимуть у власності 18 інвалідів другої групи	5,1743
- для будівництва індивідуальних гаражів, що у плановому році перебуватимуть у власності цих же 18 інвалідів другої групи, з яких 9 і 8 у наступних двох роках відповідно продадуть свої гаражі.	0,2654
Коефіцієнт індексації НГО у першому бюджетному періоді за плановим роком (для земель на яких проведено НГО)	1,048
НГО для земель, на яких її проведено, грн./м ²	38,87
Земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, га	128,42
з них:- землі сільськогосподарських угідь, що перебувають у стадії сільськогосподарського освоєння, площа яких не змінюватиметься ще 5 років	20,18
НГО одиниці площі ріллі у плановому році по області для земель де не проведено НГО, грн/га	31167,66
НГО одиниці площі ріллі у 1-му бюджетному періоді за плановим роком по області для земель де не проведено НГО, грн/га	32047,20
НГО одиниці площі ріллі у 2-му бюджетному періоді за плановим роком по області для земель де не проведено НГО, грн/га	32984,40

Ставка податку для усіх видів земель, %	0,8
---	-----

Таблиця 3

Планування та прогнозування земельного податку до місцевого бюджету

Зміст операцій	Податок на плановий бюджетний рік, грн.	Прогноз податку на два наступні за плановим роком бюджетні періоди, грн.	
		1-й бюджетний період	2-й бюджетний період
Визначено земельного податку на плановий рік, всього		-	-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО		-	-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО		-	-
Визначено земельного податку на перший бюджетний період, всього	-		-
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-		-
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-		-
Визначено земельного податку на другий бюджетний період, всього	-	-	
у. т. ч.: - із земельних ділянок з проведеною НГО	-	-	
- із земельних ділянок з не проведеною НГО	-	-	

Варіант 16

Завдання 1.

1. Моделююча система «Бюджет»: загальна характеристика та призначення.
2. Програмно-цільовий метод як досконала форма бюджетування.
3. Податковий механізм як практичне втілення податкової політики.
4. Міжнародні критерії оцінки критичного рівня державного боргу щодо можливості країни з його обслуговування.
5. Бюджетна класифікація: призначення та складові.

Завдання 2.

Розробіть чотири тести (з урахуванням наведених вище критеріїв) до кожного з п'яти питань першого завдання.

Завдання 3.

На підставі наведених у табл. 5 даних (без урахування ПДВ), розрахуйте на плановий рік обсяги податкових надходжень із ПДВ до державного бюджету від платників, які здійснюють операції з ліквідації основних засобів, їх будівництва та одержують послуги від нерезидентів, які їх постачають на митній території України (табл. 6).

Таблиця 5

Вихідні дані для планування ПДВ до державного бюджету

Зміст операцій	Сума, млн. грн.
Ліквідація за рішенням платників ПДВ основних виробничих засобів за сукупністю звичайних цін	40790
у. т. ч.: - їх сукупна балансова вартість	16840
Ліквідація за рішенням платників ПДВ основних невиробничих засобів за визначеними ними цінами	8620
у. т. ч.: - їх сукупна балансова вартість	8400
- вартість знищених через форс-мажорні обставини	1320

Постачання нерезидентами інжинірингових послуг в Україні резидентам контрактною вартістю \$370 млн., з яких \$61,6 млн. сплачені податки без урахування ПДВ (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/27.5 грн.)	*
Постачання нерезидентами інжинірингових послуг в Україні резидентам безоплатно, на які звичайна ціна становитиме \$60 млн. без ПДВ (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/28.5 грн.)	*
Будівництво і введення в експлуатацію платниками ПДВ виробничих приміщень	3260
Отримання інжинірингових послуг резидентами, наданих нерезидентами на митній території України	10175
Безоплатне отримання інжинірингових послуг резидентами, наданих нерезидентами на митній території України	1425
Отримання послуг і матеріалів платниками від резидентів-платників ПДВ	400
Сума ПЗ і ПК	*
Заплановано ПДВ до бюджету	*
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників	1200
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*	*

Примітка. Розраховується.

Таблиця 6

Планування ПДВ до державного бюджету від операцій з ліквідації основних засобів, їх будівництва та одержання послуг від нерезидентів

Зміст операцій	База оподаткування, договірна вартість, млн. грн.	Відповідність ПК України, БК України п. п., стаття	ПДВ, млн. грн.	
			ПЗ*	ПК*
Ліквідація за рішенням платників ПДВ основних виробничих засобів за сукупністю звичайних цін				
у. т. ч.:				
- їх сукупна балансова вартість				
Ліквідація за рішенням платників ПДВ основних невиробничих засобів за визначеними ними цінами				
у. т. ч.:				
- їх сукупна балансова вартість				
- вартість знищених через форс-мажорні обставини				
Постачання нерезидентами інжинірингових послуг в Україні резидентам контрактною вартістю \$370 млн., з яких \$61,6 млн. сплачені податки без урахування ПДВ (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/27.5 грн.)				
Постачання нерезидентами інжинірингових послуг в Україні резидентам безоплатно, на які звичайна ціна становитиме \$60 млн. без ПДВ (курс НБУ на дату виникнення зобов'язань \$1/28.5 грн.)*				
Будівництво і введення в експлуатацію платниками ПДВ виробничих приміщень				

Отримання інжинірингових послуг резидентами, наданих нерезидентами на митній території України				
Безоплатне отримання інжинірингових послуг резидентами, наданих нерезидентами на митній території України				
Отримання послуг і матеріалів платниками ПДВ				
Сума ПЗ і ПК*				
Заплановано ПДВ до бюджету*				
Заявлено ПДВ для бюджетного відшкодування на поточні рахунки платників				
Чисті доходи державного бюджету від ПДВ (довідково)*				

Примітки: 1) ПЗ – податкове зобов’язання; 2) ПК – податковий кредит; 3) * розраховується.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) слухача магістратури заочної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента.

1.5.1. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання за тематикою навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика» виконується у формі наукової роботи. Тема наукової роботи обирається слухачем магістратури добровільно з наведеного нижче переліку та закріплюється за ним науково-педагогічним працівником на початку семестру. Наукова робота – це самостійно виконане наукове дослідження певної проблеми, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить результат власного пошуку та обґрунтовані висновки. Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою наукової роботи;
- складання плану роботи (*вступ, перше питання* – розкриття теоретичних аспектів проблеми, *друге питання* – аналіз фактичних та статистичних даних, *висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел*);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів.

Форма контролю – перевірка правильності виконання ІНДЗ із врахуванням самостійності, творчості, правильності розрахунків. Результати наукової роботи можуть публікуватись у вітчизняному чи закордонному науковому виданні у формі статті, доповідатись на міжнародній, закордонній, всеукраїнській чи університетській конференціях з публікацією або без публікації тез, за що здобувачі освіти одержують додаткові бали.

1.5.1. Темі наукових робіт

1. Бюджетна політика: сутність, складові та стратегічні перспективи.
2. Бюджетна політика в сучасних макроекономічних теоріях.
3. Бюджетне законодавство та його розвиток в Україні.
4. Еволюційно-економічний розвиток бюджету.
5. Програмно-цільове бюджетування: проблеми становлення та розвитку.
6. Організація бюджетного процесу в Україні: проблеми та їх подолання.
7. Бюджетне планування в Україні: проблеми та їх розв’язання.
8. Стратегічне планування як важливий компонент складання бюджету.
9. Бюджетний процес в регіонах: організаційні проблеми та їх подолання.
10. Бюджетний дефіцит і шляхи його подолання.
11. Бюджетне секвестрування та захист статей бюджету.

12. Міжбюджетні відносини та бюджетне вирівнювання.
13. Стратегічні орієнтири міжбюджетних відносин в Україні.
14. Сучасний стан бюджетної децентралізації в Україні.
15. Бюджетна стратегія як інструмент подолання структурних дисбалансів дохідної частини бюджету України.
16. Прогнозування і планування як інструмент ефективного управління та використання бюджетних коштів.
17. Бюджетне регулювання: проблеми та перспективи.
18. Формування та розвиток Державної казначейської служби України.
19. Контрольні повноваження органів казначейської служби.
20. Фінансіалізація економіки та її вплив на бюджетну політику держави.
21. Формування та розвиток Рахункової палати України.
22. Бюджетна політика країн ЄС та України: порівняльний аспект.
23. Управління державним боргом в Україні.
24. Бюджетні ризики: сутність та сучасні технології управління.
25. Ризики дохідної частини бюджету та управління ними.
26. Ризики податкових доходів бюджету та управління ними.
27. Ризики видаткової частини бюджету та управління ними.
28. Дефіцит бюджету та державний борг як складові бюджетних ризиків.
29. Зовнішня фінансова допомога у контексті боргової політики України.
30. Фіскальний федералізм як децентралізована модель бюджетного регулювання.
31. Формування та розвиток Державної фіскальної служби України.
32. Податкові надходження як важлива складова доходів Державного бюджету України.
33. Податкові надходження як складова доходів місцевих бюджетів України.
34. Міжнародний досвід оподаткування доходів громадян у контексті сучасної податкової політики України.
35. Податкове навантаження і темпи економічного зростання в Україні.
36. Податкові реформи: досвід країн ЄС та українські реалії.
37. Європейський досвід екологічного оподаткування побутових відходів та його застосування в Україні.
38. Розвиток акцизного оподаткування нафтопродуктів в Україні.
39. Трансфертне ціноутворення як інструмент податкового контролю.
40. Податкове стимулювання природоохоронної діяльності.
41. Податкове регулювання розвитку аграрного сектору економіки України.
42. Податковий механізм підвищення інвестиційної активності в регіоні.
43. Регіональна податкова політика: проблеми та перспективи реалізації.
44. Податкові ризики: прояви та шляхи мінімізації.
45. Податкова система України: особливості та напрями коригування.
46. Принцип справедливості та соціальної спрямованості у податковій політиці України.
47. Особливості екологічного оподаткування в контексті економічного розвитку України.
48. Податкові пільги як інструмент регулювання демографічної політики України.
49. Навантаження на фонд оплати праці як чинник тінізації доходів громадян.
50. Податкове стимулювання інноваційної діяльності підприємств.
51. Сучасні стратегії реформування податкових систем.
52. Податкове регулювання розвитку малого підприємництва в Україні.
53. Податкове стимулювання розвитку сільськогосподарських підприємств.
54. Регулятивна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні.
55. Оподаткування багатства: міжнародний досвід та уроки для України.
56. Податки як інструменти фіскального регулювання економічного розвитку.
57. Податкове планування та прогнозування.
58. Формування податкової політики в умовах невизначеності.
59. Перспективи розвитку системи місцевого оподаткування в Україні.
60. Податок на майно фізичних осіб: «за» і «проти».
61. Адміністративно-правові аспекти фінансування індексації грошових доходів

населення в умовах інфляції.

62. Організація діяльності ендавмент-фондів у вищих навчальних закладах.

63. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики та перспективи розвитку.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного (письмового) заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Генезис бюджетно-податкової політики та її термінологічна сутність.
2. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної та фінансової політики держави. Складові бюджетно-податкової політики.
3. Мета та завдання бюджетно-податкової політики і її роль у державному регулюванні економіки.
4. Функції бюджетно-податкової політики та їх характеристика.
5. Організаційне забезпечення бюджетно-податкової політики.
6. Нормативно-правове забезпечення бюджетно-податкової політики.
7. Бюджетна стратегія і тактика: економічна інтерпретація та наукове обґрунтування.
8. Розроблення бюджетної стратегії і тактики в Україні: етапи та особливості.
9. Визначення основних пріоритетів та напрямів бюджетної стратегії.
10. Бюджетне прогнозування: організаційно-методичне забезпечення.
11. Бюджетне прогнозування: методологічні рекомендації МВФ.
12. Моделююча система «Бюджет»: загальна характеристика та призначення.
13. Алгоритм прогнозування показників державного бюджету.
14. Бюджетне планування: сутність та організація.
15. Основні підходи та методи бюджетного планування.
16. Бюджетування як метод бюджетного планування.
17. Програмно-цільовий метод як досконала форма бюджетування.
18. Бюджетний механізм: сутність, складові та роль у реалізації національної стратегії розвитку.
19. Механізм управління бюджетними відносинами: рівні та функції.
20. Механізм формування бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти.
21. Механізм розподілу бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти.
22. Розмежування та розподіл видатків в системі міжбюджетного розподілу.
23. Розмежування та розподіл доходів в системі міжбюджетного розподілу.
24. Бюджетне регулювання в системі міжбюджетного розподілу.
25. Бюджетне фінансування та бюджетне резервування.
26. Механізм використання бюджетних ресурсів.
27. Бюджетний моніторинг: інструментарій та умовна схема проведення.
28. Бюджетна класифікація: призначення та складові.
29. Бюджетний облік та бюджетна звітність.
30. Аналіз бюджетних запитів як складова процесу бюджетотворення.
31. Аналіз бюджетних програм: мета, значення та основні принципи.
32. Державна казначейська служба України: функції та роль у бюджетному процесі.
33. Бюджетне вирівнювання: необхідність, сутність і методи.
34. Міжбюджетні відносини: сутність і завдання, методи та інструменти.
35. Принципи та моделі побудови міжбюджетних відносин. Сфери функціонування міжбюджетних відносин в Україні.
36. Моделі організації міжбюджетних відносин: модель бюджетного федералізму та модель бюджетного унітаризму.
37. Теоретичні аспекти розподілу видаткових повноважень та фінансових ресурсів між різними рівнями публічної влади.
38. Міжбюджетні трансферти як інструмент перерозподілу державних фінансових ресурсів між рівнями публічної влади.
39. Податкова політика: сутність, мета та функції.

40. Форми податкової політики та особливості їх реалізації.
41. Податкова система як багаторівнева форма реалізації податкової політики.
42. Вимоги до побудови податкової системи. Міжнародні моделі податкових систем.
43. Податковий механізм як практичне втілення податкової політики.
44. Аналіз ефективності податкової політики.
45. Елементи оподаткування: основні та додаткові.
46. Податковий моніторинг: призначення та умовна схема проведення.
47. Термінологічна сутність податкового навантаження. Якісна та кількісна характеристика податкового навантаження.
48. Податкове навантаження: фіскальний вплив та компенсаторний ефект.
49. Податкове навантаження в теорії оптимального оподаткування. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів.
50. Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом ДМХ.
51. Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом Хікса.
52. Аналіз розподілу податкового навантаження: підходи, моделі та показники.
53. Вплив оподаткування на ефективність розподілу ресурсів.
54. Структура оподаткування: взаємодія податків та характер впливу.
55. Регулятивний вплив прямих і непрямих податків на економічний розвиток.
56. Пільгове оподаткування: призначення, види та особливості.
57. Формування податкового механізму детінізації економіки.
58. Практика визначення податкового навантаження: підходи, методи та показники.
59. Алгоритм визначення рівня податкового навантаження та його розподілу між суб'єктами економіки.
60. Політика державних видатків: економічний зміст та соціальна спрямованість.
61. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори.
62. Боргова політика в Україні: етапи, пріоритети та особливості.

1.6.2.1. Приклад залікового білета (за умови здачі заліку он-лайн)

Завдання 1. Дайте письмову відповідь на питання 1.1. Копіювання тексту з літературних джерел не оцінюється позитивно. Сформулюйте 5 тестів із відповіді на питання. Кожний тест повинен відповідати таким критеріям: 1) формулювання тестового питання має бути лаконічним і складати не більше двох рядків тексту; 2) текст повинен бути чітким за постановкою питання та не допускати інших відповідей, крім однієї; 3) правильна відповідь на тестове питання виділяється жирним шрифтом і має бути лише одна (з чотирьох наведених). При наявності таких відповідей як: «всі відповіді правильні», «правильної відповіді не має» або «правильна відповідь а і б» - тест не зараховується; 4) кожна з чотирьох відповідей позначається малими літерами: а), б), в), г).

1.1. Податкове навантаження в теорії оптимального оподаткування. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів.

Завдання 2. Вкажіть відповіді, одна з яких є правильною, на тестові питання, що надіслані у Google-class.

2.1. Одна із форм реалізації бюджетно-податкової політики:

- а) політика економічного розвитку;
- б) політика соціального спрямування;
- в) стабілізаційна політика вирівнювання економічного циклу;
- г) фіскальна політика.

2.20. Назва посади очільника Державної казначейської служби України:

- а) голова;
- б) начальник;
- в) директор;
- г) керівник.

Завдання 3. Задача. Сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік податкові надходження від земельного податку із земель, відведених для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО):

1. Площа земель, всього – 1200,2345 га;
 - з них перебувають у власності пенсіонерів (за віком) для ведення ОСГ - 125,0952 га;
 - у т. ч.: у межах граничних норм - 114,5241 га;
2. Ставка податку для усіх видів земель – 0,3%.
НГО для земель, на яких її проведено - 40,82 грн./м2.

1.6.2.2. Приклад залікового білета (за умови здачі заліку оф-лайн)

Завдання 1. Дайте відповідь на два питання залікового білета.

1.1 *Аналіз бюджетних запитів як складова процесу бюджетотворення.*

1.2 *Мета та завдання бюджетно-податкової політики і її роль у державному регулюванні економіки.*

Завдання 2. Вкажіть відповіді, одна з яких є правильною, на тестові завдання залікового білета.

2.1. Одна із форм реалізації бюджетно-податкової політики:

- а) політика економічного розвитку;
- б) політика соціального спрямування;
- в) стабілізаційна політика вирівнювання економічного циклу;
- г) фіскальна політика.

2.10. Назва посади очільника Державної казначейської служби України:

- а) голова;
- б) начальник;
- в) директор;
- г) керівник.

Завдання 3. Задача. Сплануйте до місцевого бюджету на плановий рік податкові надходження від земельного податку із земель, відведених для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, які мають нормативну грошову оцінку (НГО):

1. Площа земель, всього – 1200,2345 га;
 - з них перебувають у власності пенсіонерів (за віком) для ведення ОСГ - 125,0952 га;
 - у т. ч.: у межах граничних норм - 114,5241 га;
2. Ставка податку для усіх видів земель – 0,3%.
3. НГО для земель, на яких її проведено - 40,82 грн./м2.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

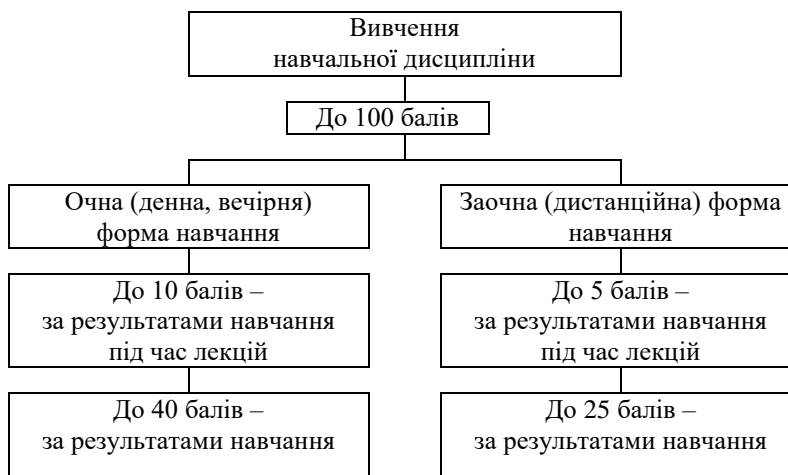

Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика» для слухачів магістратури заочної форми навчання передбачено проведення 4 лекційних занять. Отже, слухач магістратури може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розподіл балів для лекцій з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика»

№ з/п	Семестр навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій			
			1	2	3	4
1.	V-VI	4	1,3	2,5	3,8	5,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни для слухачів магістратури заочної форми навчання передбачено проведення 4 семінарських занять.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Обсяг балів за самостійну роботу розподіляється пропорційно за два виконані завдання самостійної (контрольної) роботи. Кожне питання першого завдання самостійної (контрольної) роботи оцінюється максимально 3 балами відповідно до критеріїв. Критерії оцінювання знань за самостійну роботу студентів наведені у п.4.3.15. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова. За виконання першого завдання слухач магістратури може одержати максимально 15 балів.

Чотири тести другого завдання, розроблені до кожного питання першого завдання самостійної (контрольної) роботи, оцінюються максимально двома балами (0,5 бали за один тест) з урахуванням наведених критеріїв у п.4.3.15 зазначеного Положення. За виконання другого завдання слухач магістратури може одержати максимально 10 балів.

За виконання третього завдання слухач магістратури може одержати максимально 15 балів.

Загалом за виконання самостійної (контрольної) роботи слухач магістратури заочної форми навчання може одержати максимально 40 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за виконану самостійну роботу (контрольну роботу) слухачами магістратури, наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Розподіл балів для самостійної роботи (контрольної роботи) слухача магістратури заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика»

№ з/п	Умови нарахування балів	Номер питань					Задача	Разом балів
		1	2	3	4	5		
1.	Максимальна кількість балів за кожне виконане питання контрольної роботи	3	3	3	3	3	-	15
2.	Максимальна кількість балів за розробку чотирьох тестових завдань до кожного питання першого завдання	2	2	2	2	2	-	10
3.	Максимальна кількість балів за розв'язок задачі	-	-	-	-	-	15	15
	Усього балів	5	5	5	5	5	15	40

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика», слухач магістратури заочної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань слухачів магістратури за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.6 підпункту 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами магістратури відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, задачу та тестові завдання залікового білета, наведено в табл. 2.3 і табл. 2.4.

Таблиця 2.3

Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика» (за умови здачі заліку оф-лайн)

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета				Разом балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання екзаменаційного білета	5,0	5,0	-	-	10,0
2.	Максимальна кількість балів за розв'язання задачі екзаменаційного білета	-	-	10,0	-	10,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	-	10,0	10
	Усього балів	5,0	5,0	10,0	10,0	30,0

Таблиця 2.4

Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика» (за умови здачі заліку он-лайн)

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета / кількість балів			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на теоретичне питання	5,0	-	-	5,0
2.	Максимальна кількість балів за відповідь на тестові завдання	-	20,0	-	20,0
3.	Максимальна кількість балів за розв'язану задачу	-	-	5,0	5,0
	Усього балів	5,0	20,0	5,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1 Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.
2. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки [Текст] : [колект.] монографія / [І. Я. Чугунов та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України І. Я. Чугунова. Київ : Глобус-Пресс, 2018. 350 с.
3. Козарезенко Л. В. Роль бюджетної політики в розвитку людського потенціалу. *Фінанси України*. 2016. №7. С. 44–63.
4. Козачишина Т. О. Еволюція наукових поглядів на формування бюджетно-податкової політики за різних макроекономічних умов. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління*. 2018. Т. 29(68), № 2. С. 19-27.
5. Копич Р. І. Фіскальна політика в умовах післякризової стабілізації європейських країн [Текст] : монографія. Львів : ПАІС, 2018. 399 с.
6. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
7. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Т.Ф. Куценко. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
8. Тимошенко А. О. Фіскальна політика України в умовах євроінтеграції: теорія, методологія та практика [Текст] : монографія. ПВНЗ "Європ. ун-т". Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2018. 386 с.
9. Тітарчук М. І. Теоретичні засади формування бюджетної політики. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 56. С. 142-147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2023_56_19
10. Ткач Є. В., Нікіфоров П. О. Фіскальна та монетарна політика: макроекономічний аналіз та інституційне середовище [Текст] : навч. посіб.; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2022. 239 с.

Тема 2 Бюджетна стратегія і тактика

1. Бюджетна політика в Україні в умовах ризиків сповільнення економічної динаміки [Текст] : аналіт. доп. / [Молдован О. О. та ін. ; за ред. Я. А. Жаліла] ; Нац. ін-т стратег. дослідж. – К. : НІСД, 2012. 75 с.
2. Жаліло Я. Особливості формування та реалізації пріоритетів бюджетної стратегії в умовах економічних реформ в Україні. *Світ фінансів*. 2013. №2. С. 48–59.
3. Коляда Т. А. Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика [монографія]. Ірпінь: Університет ДФС України, 2016. 396 с.
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
6. Рибак С. Бюджетна стратегія: українські реалії та зарубіжний досвід. *Фінанси України*. 2011. №8. С. 40-49.
7. Розвиток бюджетного процесу в умовах економічних перетворень: монографія / С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 376 с.
8. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку [Текст] : монографія / І. Я. Чугунов ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2021. 531 с.

Тема 3 Бюджетне прогнозування

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.
2. Зварич О. В. Середньострокове прогнозування доходів бюджету та їх взаємозв'язок з макроекономічними показниками. *Фінанси України*. 2011. №8. С. 59–75.
3. Кириленко О., Малиняк Б. Видатки Державного бюджету України на вищу освіту в світлі запровадження середньострокового планування [Електронний ресурс]. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 3. С. 152-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2022_3_11

4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
6. Посаднєва О. М., Рибіцька Я. М. Проблематика бюджетного планування в умовах макроекономічної нестабільності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 36. С. 123-129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2021_36_24
7. Радіонов Ю. Д. Прогнозування і планування як інструмент ефективного управління та використання бюджетних коштів. *Економіка України*. 2014. №4(629). С. 40–54.
8. Сибірянська Ю. В., Котіна Г. М. Інноваційні підходи до прогнозування та планування доходів бюджету. *Фінанси України*. 2011. №2. С. 72 - 82.

Тема 4 Бюджетне планування

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.
2. Гордей О. Д., Рябокінь М. В., Котух Є. В., Новицька О. В. Середньострокове бюджетне планування в територіальних громадах. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 56. С. 162-174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2023_56_22
3. Затонацька Т. Г., Шиманська О. А. Зарубіжний досвід середньострокового планування в бюджетному процесі. *Фінанси України*. 2011. №8. С. 90 – 100.
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
6. Малиняк Б. С. Бюджетне планування і пріоритети розвитку громад: інструменти гармонізації та проблеми їх застосування. *Фінанси України*. 2020. № 3. С. 94–111.
7. Малиняк Б. С. Бюджетне планування і пріоритети розвитку громад: інструменти гармонізації та проблеми їх застосування. *Фінанси України*. 2020. № 3. С. 94–111.
8. Радіонов Ю. Д. Прогнозування і планування як інструмент ефективного управління та використання бюджетних коштів. *Економіка України*. 2014. №4(629). С. 40–54.
9. Ховрак І. В., Вовк Д. О. Податкове планування в системі обліково-управлінського інформаційного простору. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 75-81.

Тема 5 Бюджетний механізм

1. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки [Текст] : [колект.] монографія / [І. Я. Чугунов та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України І. Я. Чугунова. Київ : Глобус-Пресс, 2018. 350 с.
2. Воротіна Н. В. Фінансові й бюджетні механізми відновлення економіки та інфраструктури України, зруйнованої збройною агресією Російської Федерації. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2022. № 4. С. 70-79. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_4_10
3. Жибер Т. В., Солопенко Т. В. Механізм належного фінансового забезпечення бюджетних програм. *Економіка України*. 2022. №8(729). С. 55-69.
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. / Т.Ф. Куценко. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Т.Ф. Куценко. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
6. Мельник В. М., Руденко В. В. Вплив фіскального механізму на інвестиційний розвиток суб'єктів господарювання у країнах ЄС і в Україні. *Проблеми економіки*. 2022. № 2. С. 145-162. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2022_2_19
7. Онищенко С. В., Бережна А. Ю., Філонич О. М. Бюджетний механізм: методологічні підходи та практика бюджетної децентралізації. *Проблеми економіки*. 2021. № 1. С. 107-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2021_1_15

8. Серватинська І. М. Бюджетний механізм: виклики сьогодення. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2021. № 21. С. 94-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2021_21_15

Тема 6 Бюджетний моніторинг та аналіз

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.
2. Кузьмінська О. Е. Роль фінансового моніторингу як механізму протидії загрозам у сфері економічної безпеки України. *Наукові праці НДФІ*. 2021. Вип. 4. С. 106-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2021_4_10
3. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
5. Ларікова Т. В. Особливості складання фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів у період воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. №10(323). С. 100-114.
6. Ларікова Т. В. Особливості складання фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів у період воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. №10(323). С. 100-114.
7. Ловінська Л. Г. , Коритник Л. Г. Облікове забезпечення транспарентності бюджетного процесу. *Фінанси України*. 2021. № 5. С. 47-57.
8. Лютий І., Карпич А., Зубченко В. Державний фінансовий контроль як чинник ефективного використання коштів місцевих бюджетів. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 4(69). С. 53-62.
9. Розвиток бюджетного процесу в умовах економічних перетворень: монографія / С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 376 с.
10. Соколовська А. М. , Райнова Л. Б. Найкращі практики звітування про податкові витрати та необхідність їх запровадження в Україні. *Фінанси України*. 2022. №10(323). С. 7-31.

Тема 7 Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.
2. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки [Текст] : [колект.] монографія / [І. Я. Чугунов та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України І. Я. Чугунова. Київ : Глобус-Пресс, 2018. 350 с.
3. Гордей О. Д., Рябоконт М. В., Котух Є. В., Новицька О. В., Козій Н. С. Управління фінансовими ресурсами об'єднаних територіальних громад в умовах адаптивних змін законодавства під час воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №3(735). С. 24-36.
4. Кульчицький М. І. Міжбюджетні відносини в економічній системі України: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 494 с.
5. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
6. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.
7. Пелехатий А. О. Бюджетна політика у забезпеченні розвитку територій: концептуальні домінанти та напрями модернізації: монографія. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. 385 с.
8. Сторонянська І. З., Бенюк Л. Я. Моделі фінансового вирівнювання: світова практика. *Фінанси України*. 2020. № 2. С. 25–37.

Тема 8 Податкова політика та податковий механізм

1. Дема. Д. І. Податковий менеджмент: навч. посібник / Д. І. Дема, І. В. Шевчук, Г. П. Мартинюк; за аг. Ред.. Д. І. Деми. – К.: Алерта, 2017. – 256 с.
2. Десятнюк О. М., Ткачик Ф. П. Податкова політика в контексті стабілізації енергетичних ринків. *Фінанси України*. 2022. №10(323). С. 32-43.
3. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
4. Мельник В. М., Кошук Т. В. Податкова політика України в умовах імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. *Фінанси України*. 2016. №7. С. 7–25.

5. Мельник П. В. Податкова політика України: навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул, С. Г. Дрига, Ю. Б. Іванов. – К.: Знання України, 2011. – 505 с.
6. Пасічний М. Д., Нікітішин А. О. Домінанти податкової політики держави [Електронний ресурс]. *Економічний вісник університету*. 2022. Вип. 55. С. 131-139. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2022_55_20
7. Податковий кодекс України від 23 грудня 2010 року (із змінами).. *Офіційний вісник України*. 2010. №92. Ст. 3248.
8. Синчак В. П. Еволюція наукової думки в оподаткуванні та її реалізація у податкових системах: Монографія. Київ-Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2006. 294 с.
9. Синчак В. П. Податковий механізм як фінансово-управлінська категорія. *Облік і фінанси*. 2020. №1 (87). С. 129 – 138.
10. Хомин П. Я. Податкова політика України на тлі класичних принципів оподаткування [Електронний ресурс]. *Фінанси України*. 2022. № 8. С. 118-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_8_8
11. Чинчик А. А. Податкова політика та механізм її формування і реалізації. *Інтелект XXI*. 2021. № 1. С. 68-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2021_1_15

Тема 9 Інструментарій реалізації податкової політики

1. Дем'янчук О. І., Мельник Т. О. Зміни в оподаткуванні та введення податкових пільг в Україні в умовах військового стану [Електронний ресурс]. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2022. № 27. С. 59-66. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2022_27_12
2. Єфіменко Т. І., Іванов Ю. Б., Карпова В. В. Податкові пільги в умовах воєнного стану: управління комплаєнс-ризиком [Електронний ресурс]. *Фінанси України*. 2022. № 4. С. 7-26. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_4_3
3. Зоріна О. А. Податкові та митні преференції під час воєнного стану: вплив змін у законодавстві на діяльність суб'єктів малого бізнесу [Електронний ресурс]. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 7-8. С. 16-23. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2022_7-8_5
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
5. Податковий кодекс України від 23 грудня 2010 року (із змінами).. *Офіційний вісник України*. 2010. №92. Ст. 3248.
6. Поляков М. Й. Податкові механізми детінізації доходів фізичних осіб від реалізації фруктів, ягід, винограду, пряних, ароматичних і лікарських культур, меду та дикорослих недеревних продуктів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 11. С. 395-404. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_11_55
7. Синчак В. П. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану як чинник підприємницької активності. *Облік і фінанси*. 2023. №1 (99). С. 97 – 107.
8. Синчак В. П. Податкові обмеження у спрощеній системі оподаткування як інструменти податкового регулювання розвитку малого підприємництва. *Університетські наукові записки*. 2015. №1 (53). С. 408–425.

Тема 10 Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення

1. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.
2. Мартиненко В. В., Мискін Ю. І., Палюх О. М. Податкове навантаження на економіку України: формування, оцінювання, прогнозування [Електронний ресурс]. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2022. № 1. С. 35-56. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2022_1_4
3. Подра О. П., Стамбульська Х. Б. Офшорні юрисдикції як інструмент мінімізації податкового навантаження [Електронний ресурс]. *Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development*. 2022. Vol. 4, numb. 1. С. 167-177. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/meu_2022_4_1_19

4. Поляков М. Й. Податкові механізми детінізації доходів фізичних осіб від реалізації фруктів, ягід, винограду, прямих, ароматичних і лікарських культур, меду та дикорослих недеревних продуктів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 11. С. 395-404. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_11_55

5. Синчак В. П. Податковий тягар як фіскальний показник впливу на соціально-економічний розвиток. *Статистична оцінка соціально-економічного розвитку: зб. текстів доповідей за матеріалами XVII Всеукраїнської наук.-практ. конф.* (26 травня 2017 р.). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. С. 27-29.

6. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Податок на додану вартість у системах ціноутворення й оподаткування молокопереробних підприємств. Монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 180 с.

7. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Формування попиту та пропозиції на продукцію молокопереробних підприємств при зміні податкового навантаження з ПДВ. *Облік і фінанси*. 2016. №1. (71). С. 124–131.

8. Тимченко О. М., Кондратенко М. Б. Податкове навантаження на юридичних осіб та його вплив на економічне зростання. *Фінанси України*. 2012. №10. С. 34–43.

9. Фролова Н. Б. Податкове навантаження на працю, капітал і кінцеве споживання в умовах дії Податкового кодексу України. *Економіка України*. 2014. №8(633). С. 47–60.

10. Чухраєва Н. М., Олійник Я. В. Автоматичний міжнародний обмін податковою інформацією: особливості попередніх умов запровадження в Україні під час воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. №5(318). С. 102-114.

Тема 11 Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави

1. Богдан Т. П. Державний борг і позики під час війни та методи їх поствоєнного врегулювання. *Фінанси України*. 2022. №4(317). С. 27-45.

2. Богдан Т. П. Фіскальні експансії та проблеми боргової стійкості під час пандемії. *Фінанси України*. 2022. №2(315). С. 26-44.

3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст.572.

4. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки [Текст] : [колект.] монографія / [І. Я. Чугунов та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України І. Я. Чугунова. Київ : Глобус-Пресс, 2018. 350 с.

5. Власюк О. С. Тіньова економіка та її вплив на безпеку сектору державних фінансів України. *Фінанси України*. 2013. №6. С. 18–25.

6. Кудряшов В. П. Використання ОВДП в управлінні державними запозиченнями. *Фінанси України*. 2018. №5. С. 22–40.

7. Кудряшов В. П. Стратегічні засади управління державним боргом. *Економіка України*. 2022. №9(730). С. 58-76.

8. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.

9. Лютий І. О. Внутрішні запозичення у формуванні державного бюджету України [Текст] : монографія / І. О. Лютий, К. К. Курищук ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 309 с.

10. Радіонов Ю. Д. Управління фінансовими ресурсами держави в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №1(734). С. 20-43.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	-Веб-портал Верховної Ради України
http://www.president.gov.ua	-Веб-портал Адміністрації Президента України
2. http://www.kmu.gov.ua	-Веб-портал Кабінету Міністрів України
3. http://mon.gov.ua	-Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
4. http://www.auc.org.ua	- Веб-сайт Асоціації міст України
7. http://nbuv.gov.ua/	-Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
8. http://gntb.gov.ua/ua/	-Веб-сайт державної науково-технічної

- бібліотеки України
9. <http://www.ounb.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
 10. <http://www.adm.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
 11. <http://km-oblrada.gov.ua/> -Веб-сайт Хмельницької обласної ради
 12. <http://www.khmelnysky.com/> -Веб-сайт Хмельницької міської ради
 13. <http://www.univer.km.ua/> -Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
 14. <http://www.mof.gov.ua> -Веб-сайт Міністерства фінансів України
 15. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/index> - Веб-сайт журналу «Світ фінансів»
 - <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/issue/archive?issuesPage=3> -Веб-сайт журналу «Світ фінансів (архів)